

	<h2 style="margin: 0;">СИЛАБУС</h2> <h3 style="margin: 0;">НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АГРАРНА ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО»</h3> <p style="margin: 5px 0;">Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)</p> <p style="margin: 5px 0;">Спеціальність: <u>203 Садівництво, плодовоовочівництво та виноградарство</u></p> <p style="margin: 5px 0;">Рік навчання: <u>4-й, семестр 8-й</u></p> <p style="margin: 5px 0;">Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u></p> <p style="margin: 5px 0;">Назва кафедри: <u>Економіки та підприємницької діяльності</u></p> <p style="margin: 5px 0;">Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Сахно Андрій Анатолійович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>andrijsahno@gmail.com</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Аграрна економіка і підприємництво» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни – 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквизитів): «Плодівництво», «Овочівництво закритого ґрунту», «Філософія», «Інформаційні технології», «Історія України»,

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при фаховій діяльності.

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна спрямована на отримання здобувачами знань та умінь з аграрної економіки і підприємництва, що сприятиме формуванню у здобувачів умінь орієнтування в системі економічних явищ, здійснення аналізу та узагальнення вивченого матеріалу, умінь аналізувати сучасний стан аграрної економіки та оцінювати перспективи розвитку підприємництва, правильно застосовувати здобуті знання в практичній діяльності. Також дисципліна дозволяє отримати навички з прийняття економічних рішень, що забезпечать розвиток підприємництва у сфері садівництва та виноградарства.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аграрна економіка і підприємництво» є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та

навичок для прийняття економічних рішень у сфері садівництва, овочівництва та виноградарства, спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації й технології виробництва високоякісної плодоовочевої продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання у контексті успішного розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем стимулювання підприємницької діяльності в аграрній сфері.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення здобувачами вищої освіти сутності аграрної економіки і підприємництва, основ виникнення і розвитку підприємництва, підприємницької ідеї та механізму її втілення, технологій заснування власної справи, організації бізнесу, принципів економічних свобод, законів функціонування ринку, існування конкуренції, відносин власності, будови маркетингу, цінової політики, товарних відносин, фінансування та оподаткування бізнесу. У студента формується здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі садівництва та виноградарства, що передбачає досягнення економічної ефективності та обґрунтованості підприємницької діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та спеціальними (фаховими, предметними) компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві, плодоовочівництві та виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК10. Здатність працювати у команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами у садівництві, плодоовочівництві та виноградарстві.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програмні результати (ПРН):

ПРН15. Планувати економічно вигідне виробництво плодоовочевої продукції та винограду.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи на парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Сутність аграрної економіки і підприємництва	2	-	7
2	Основи виникнення і розвитку підприємництва	2	2	7
3	Підприємницька ідея та механізм її втілення	2	2	8
4	Технологія заснування власної справи	2	2	7
5	Організація бізнесу	2	2	7
6	Економічна свобода і підприємництво	2	2	7
7	Закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників	2	2	7
8	Конкуренція як засіб реалізації підприємництва	2	2	8
9	Власність підприємств та їх структура	2	2	9
10	Маркетингова діяльність на підприємстві	2	2	8
11	Витрати виробництва та цінова політика підприємства	2	2	9
12	Товарна політика підприємства	2	2	8
13	Фінанси і податки	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, реферат.

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни (опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу)	35	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	35	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	26	щотижнево	Усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів та тестування (самостійне опрацювання тестів; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ)	4	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Шпикуляк О.Г. та ін. Підприємницька діяльність в аграрній сфері економіки: монографія / за ред. М.Й. Маліка. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2023. 208 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10026711>

2. Showka S. Exploring the Role of Technological Innovation in Business towards Green Economy. *Business Innovation & Responsibility*. 2023. URL: <https://academiaworldnews.com/exploring-the-role-of-technological-innovation-in-businesstowards-green-economy/>

3. Інституціональне забезпечення збалансованого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення: монографія / за наук. ред. акад. НААН О.І. Дребот. Київ : Аграрна наука, 2021. 280 с. DOI: <https://doi.org/10.31073/978-966-540-571-9>

4. Шпикуляк О.Г., Алексєєва О.В. Потенціал аграрного підприємництва у формуванні інституційного механізму зайнятості населення: монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2023. 200 с.

5. Лопатинський Ю., Шпикуляк О., Шеленко Д., Кифяк В., Дюк А. Організаційно-інституційні практики посилення ролі селянських господарств у продовольчому забезпеченні населення в сучасних умовах. *Аграрна економіка*. 2022. Т. 15. № 3–4. С. 3–13. DOI: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2022.03-04.003>

Додаткова

1. Гончарук І.В., Томашук І.В. Вплив еколого-економічного фактору на особливості організаційно-економічного механізму використання ресурсного потенціалу сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 4. С. 52-62.

2. Kaletnik G., Honcharuk I., Okhota Y. The Waste-free production development for the energy autonomy formation of Ukrainian agricultural enterprises. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2020. № 11 (3). P. 513-522. DOI: [10.14505/jemt.v11.3\(43\).02](https://doi.org/10.14505/jemt.v11.3(43).02)

3. Калетнік Г.М., Гончарук Т.В. Інноваційне забезпечення розвитку біопаливної галузі: світовий та вітчизняний досвід. *Бізнес Інформ*. 2013. № 9. С. 155-160.

4. Kaletnik G., Lutkovska S. Innovative Environmental Strategy for Sustainable Development. *European Journal of Sustainable Development*. 2020. № 9, (2). P. 89-98. DOI: [10.14207/ejsd.2020.v9n2p89](https://doi.org/10.14207/ejsd.2020.v9n2p89)

5. Sakhno, A., Polishchuk, N., Salkova, I. & Kucher A. (2019). Impact of Credit and Investment Resources on the Productivity of Agricultural Sector. *European Journal of Sustainable Development*, 8(2), 335-345.

6. Sakhno, A., Hryvkivska, O., Salkova, I. & Kucher, L. (2019). Evaluation of the Efficiency of Enterprises by the Method of Analysis of Functioning Environment. *Journal of Environmental Management and Tourism*, X, 3 (35), 499-507.

7. Sakhno, A., Salkova, I., Broyaka, A. & Priamukhina N. (2019). Methodology for the Impact Assessment of the Digital Economy on Agriculture Development. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, 8, 160-164.

8. Sakhno, A., Salkova, I., Polishchuk, N., Kucher, L. & Stashko, I. (2020). Efficiency of managing liabilities of enterprises of different types of economic activities. *European Journal of Sustainable Development*, 9 (1), 423-431.

9. Sakhno, A., Salkova, I., Broyaka, A., & Priamukhina, N. (2020). A methodological analysis for the impact assessment of the digitalisation of economy on agricultural growth. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 8s (29), 242-249.

10. Sakhno, A. A., Polishchuk, N. V., Salkova, I. Y., Kucher, L. Y., & Kudyрко, O. M. (2020). Mortgage lending system of agricultural enterprises of Ukraine. *Revista Espacios*, 15 (41). Retrieved from <https://www.revistaespacios.com/a20v41n15/20411507.html>

Електронні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

2. Офіційний сайт Міністерства юстиції України URL: <https://minjust.gov.ua>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://ukrstat.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України URL: <https://minagro.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України у Вінницькій області URL: <https://www.vn.ukrstat.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державної податкової служби України URL: <https://tax.gov.ua>

7. Офіційний сайт Верховної ради України URL: <https://www.rada.gov.ua>

8. Офіційний сайт Міністерства економіки України URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>

10. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України URL: <https://www.msp.gov.ua>

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Вид навчальної діяльності		Бали
Атестація 1		
1	Присутність та участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Присутність і активна участь виконання практичного завдання	5
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Атестація	10
5	Самостійна робота здобувача	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Присутність та участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Присутність і активна участь виконання практичного завдання	5
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Атестація	10
5	Самостійна робота здобувача	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, а також завдань поточних та підсумкових контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової,

творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.